

Sygn. akt VI U 397/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2019 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołań: W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 19 listopada 2018 r., numer

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

w sprawie: W. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem A. D., I. K. (1), M. B., T. S., D. S., A. N. i M. S. (1)

o podleganie ubezpieczeniom i podstawę wymiaru składek

1) zmienia zaskarżone decyzje dotyczące M. B., T. S., D. S. i A. N. w ten sposób, że w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wyżej wymienionych osób u płatnika składek W. S. nie uwzględnia się kwot wypłaconego wyżej wymienionym wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek M. S. (1),

2) umarza postępowanie w części dotyczącej A. D. i I. K. (1),

3) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz odwołującego kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

W. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) wniósł odwołania od decyzji (...) Oddział w B. z dnia 19 listopada 2018 r.:

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne I. K. (2) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 400/19)

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne A. D. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 397/19)

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne M. B. (1) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 406/19)

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne T. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 403/19)

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne D. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 414/19)

- stwierdzającej wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne A. N. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek ((...)) w okresach wskazanych w decyzji (sprawa o sygn. akt VI U 419/19),

domagając się ich zmiany i orzeczenia, że w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne u płatnika (...) W. S. nie uwzględnia się kwot wypłaconego wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia zawartych przez w/ w- nych z płatnikiem składek - (...) M. S. (1) oraz zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego na podstawie norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołań, opisując zasady funkcjonowania obu firm i ich wzajemne relacje , argumentował , że pozwany pomimo tego , iż obaj przedsiębiorcy są małżonkami , nie uwzględnił , że każdy z nich prowadzi działalność na własny rachunek , jest samodzielnym płatnikiem składek i podatnikiem, zaś posiadanie pełnomocnictwa do prowadzenia spraw jest standardowym rozwiązaniem w przypadku małżonków , tak aby w każdej chwili móc w zastępstwie małżonka dokonać np. czynności urzędowych.

Sąd Okręgowy na zasadzie art. 219 k.p.c. połączył wszystkie sprawy celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt VI U 397/19.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie od odwołującego się na swoją rzecz kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł , iż siedziby obu firm znajdują się pod tym samym adresem , pod tym samym adresem posiadają one magazyny i biuro oraz niektóre punkty sprzedaży, nie są związane formalną umową o współpracy, ale faktycznie współpracują ze sobą. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że M. S. (1) ma formalnie zarejestrowaną działalność, ale faktycznie prowadzi ją

jej mąż W. S.. Wobec powyższego stwierdzono, że osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenia przez M. S. (1), równocześnie zatrudnione na umowę o pracę u płatnika (...) W. S., wykonywały pracę na rzecz swojego pracodawcy, który uzyskiwał rezultat tej pracy. Zawieranie umów zlecenia przez (...) z pracownikami (...) zmierzało do obejścia przepisów prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. w celu obniżenia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (...) i uchylenia się od zapłaty składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

W odniesieniu do A. D. i I. K. (2) w piśmie procesowym z dnia 16.09.2019 r. pełnomocnik odwołującego cofnął odwołanie od decyzji ZUS, na co pełnomocnik ZUS wyraził zgodę.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje :

W. S. od 1990 roku prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ś.. Przedmiotem tej działalności jest działalność handlowa w trzech sklepach spożywczych na terenie Ś., tj. przy ulicy (...), przy ulicy (...) oraz przy ulicy (...).

M. S. (1) nie jest pełnomocnikiem W. S. w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej (...).

W 2015 roku W. S. z tytułu prowadzonej działalności (...) uzyskał przychód – 4.950.874,79 złotych, a dochód – 87.903,45 złotych. Z kolei w 2016 roku przychód wyniósł 5.020.892,16 złotych, a dochód – 93.641,74 złotych, zaś w 2017 roku przychód wyniósł 5.435.241,58 złotych, a dochód – 159.688,38 złotych.

Kontrola prawidłowości opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przeprowadzona przez organ rentowy w 2017 r. w firmie (...) za okres 2014- 2016 nie wykazała żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

Żona odwołującego – M. S. (1) od 1997 roku również prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem jest prowadzenie punktów sprzedaży. W latach 2015 – 2017 M. S. (1) prowadziła bar piwny (...) w Ś. przy ulicy (...), sklepik szkolny w Ś. przy ulicy (...) oraz punkt sprzedaży piwa i papierosów w Ś. przy ulicy (...). Od 2017 roku zainteresowana prowadzi nadto dwa sklepy monopolowe w Ś. przy ulicy (...) II. Jest to działalność odrębna od działalności (...), prowadzona w innych lokalach handlowych, najmowanych wyłącznie przez M. S. (1). Punkt sprzedaży piwa i papierosów przy ulicy (...) również stanowił fizycznie odrębny lokal od sklepu prowadzonego przez W. S., wyposażony w odrębną kasę fiskalną stanowiącą własność M. S. (1), w którym to sprzedawane były towary niedostępne w sklepie (...).

Siedziby obu przedsiębiorstw prowadzonych przez M. S. (1) i W. S. mieszczą się w jednym lokalu w Ś. przy ulicy (...), stanowiącym własność M. S. (1). W. S. najmuje pomieszczenie biurowe i magazynowe od M. S. (1).

W okresie spornym M. S. (1) zatrudniała pracowników na podstawie umowy o pracę, a w sytuacjach, gdy wymagała tego bieżąca potrzeba zawierała z pracownikami W. S. umowy zlecenia, m.in. w zakresie dostarczania towarów do punktów handlowych oraz sprawdzania dat przydatności towarów do spożycia oraz przeprowadzania czynności inwentaryzacyjnych.

W czasie prowadzenia działalności gospodarczej M. S. (1) była zatrudniona w Szpitalu w Ś. na stanowisku położnej w Izbie Przyjęć, w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. miała dyżury całodobowe 24 – godzinne, dzienne i nocne (13 – 14 dyżurów w miesiącu). W pozostałe dni zajmowała się prowadzeniem sklepów w ramach działalności (...)

Od października 2017 roku M. S. (1) pozostaje na emeryturze i od tej pory zajmuje się tylko prowadzeniem działalności gospodarczej pod nazwą (...)

Obie firmy prowadzą odrębną księgowość i wypłacają odrębnie pracownikom i zleceniobiorcom wynagrodzenia z tytułów umów o pracę i umów zlecenia.

W. S. w okresie spornym był upoważniony do reprezentowania M. S. (1) w zakresie prowadzonej przez nią działalności przed organami i instytucjami państwowymi. Faktycznie czynności te wykonywał bardzo rzadko (tylko

w razie nieobecności żony). Każda z odrębnie działających firm należących do małżonków (jedna specjalizująca się w prowadzeniu spożywczych , druga w prowadzeniu baru i sklepiku szkolnego) posiadała i prowadziła odrębną księgowość (w rozumieniu odrębnego rozliczania faktur , podatków, składek) . Powyższe potwierdza przedłożona dokumentacja podatkowa oraz faktury dotyczące firmy (...).

dowód: protokół z kontroli k. 191 -195, zeznania podatkowe k.197-199, dokumenty k.200, zeznania odwołującego W. S. i M. S. (1), zapis A/V k.118,137, listy płac .153-185

Organ rentowy przeprowadził w 2018 r. kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne zarówno u płatnika składek W. S. jak i u M. S. (1) a wyniki tych kontroli stanowiły podstawę wydania zaskarżonych decyzji.

dowód: protokół z kontroli u W. S. k.15-48, kopia akt kontroli przeprowadzonej u M. S. (1) dołączona do akt sprawy

Strona M. B. (1) (osoba , której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) od czerwca 2005 r. była zatrudniona w firmie (...) na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę świadczyła od poniedziałku do piątku w sklepie mieszczącym się w Ś. na (...). Do jej obowiązków pracowniczych należała sprzedaż towarów w sklepie (...) w Ś. przy ul. (...). W trakcie zatrudnienia u W. S. w/ w- na zawarła umowę zlecenia z M. S. (1) (żoną pracodawcy) , w której przedmiot określono jako sprzątanie powierzchni płaskich, sprzedaż artykułów tytoniowych oraz piwa .

W ramach tej umowy cywilnoprawnej M. B. (1) zajmowała się uczestniczeniem w inwentaryzacjach kontrolnych w barze (...) i sklepiku szkolnym należących do M. S. (1). Powierzone jej w ramach umowy zlecenia czynności wykonywała przed i po godzinach pracy dla W. S. a wynagrodzenie z umowy zlecenia otrzymywała od M. S. (1) w gotówce.

/ dowód : pisemne wyjaśnienia M. B. (1) k.237 , zeznania stron W. S. i M. S. (1) - zapis AV k. 118,137, umowa o pracę, umowa zlecenia k. 62-64 /

Strona A. N. (osoba , której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) od lutego 2017 do czerwca 2017 r. był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę świadczy w Ś. przy ul.(...).

W trakcie zatrudnienia u W. S. w/ w- ny zawarł umowę zlecenia z M. S. (1) (prywatnie żoną pracodawcy) , której przedmiot określono jako załadunek i rozładunek towarów. Faktycznie w ramach umowy o pracę jak i umowy zlecenia A. N. wykonywał prace załadunkowe i rozładunkowe wożąc towar zakupiony przez W. S. i M. S. (1) do punktów należących do wyżej wymienionych.

A. N. załadowywał towar w magazynie i rozładowywał go w sklepach czyli rozwoził towar do wszystkich punktów należących zarówno do W. S. jak i do M. S. (1). Pracował na jedną zmianę od 6.00, 7.00 do 14.00, 15.00, 16.00 wykonując w tym czasie czynności z umowy o pracę i umowy zlecenia. Towary ładował w magazynie przy ul. (...) i rozwoził w ciągu dnia pracy po kolei do różnych punktów . Najczęściej było tak, że do punktów M. S. (1) przyjeżdżał na krótko (do sklepiku szkolnego zazwyczaj przed godziną 7) i zostawiał tam towar, głównie pieczywo. Jak było za dużo towaru to czasami jeździł do sklepów dwa razy, najpierw ładował towar dla sklepu (...) a potem dla M. S. (1) w innych przypadkach towar dla obu podmiotów ładowany był na samochód łącznie i dostarczany jednocześnie. W sklepie (...) towar odbierał kierownik a w punktach M. S. (1) towar odbierał jej pracownik.

Wynagrodzenie za pracę i z umowy zlecenia otrzymywał w gotówce i wynagrodzenie osobno było naliczane z umowy o pracę i osobno z umowy zlecenia.

dowód: umowa o pracę umowa zlecenia k. 51-54 , akt sprawy, zeznania A. N.-zapis A/V k.118 /

Strona D. S. (osoba , której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) od lutego do grudnia 2015 r. był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku pomocnika kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę świadczył w

Ś. przy ul. (...). W trakcie zatrudnienia u W. S. w/ w- ny zawarł umowę zlecenia z M. S. (1) (żoną pracodawcy) , której przedmiot określono jako załadunek i rozładunek towarów.

Strona T. S. (osoba , której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) od czerwca 2005 r. był zatrudniona w firmie (...) na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę świadczył w Ś. przy ul.(...). W trakcie zatrudnienia u W. S. w/ w- ny zawarł umowę zlecenia z M. S. (1) (prywatnie żoną pracodawcy) , której przedmiot określono jako załadunek i rozładunek towarów.

Kierowcy N., S. i S., jako kierowcy zatrudnieni u W. S. do rozwożenia towarów po jego sklepach, w ramach umów zlecenia zawartych z M. S. (1) pracowali na jej rzecz wykonując podobne czynności do tych jakie wykonywali w ramach stosunku pracy ale towar dostarczali do punktów należących do M. S. (1). M. S. (1) dokonywała zakupu bułek i drożdżówek dla sklepiku szkolnego i ten towar kierowcy odbierali z określonego miejsca i dowozili do tego sklepiku a pracownik sklepiku kontrolował zgodność dostawy z zamówieniem.

Kierowcy rozwozili również towar zakupiony przez M. S. (1) do baru (...). Podstawą ich działania był wewnętrzny dowód dostawy czyli zestawienie na kartce , które przekazywano kierowcy a następnie ci kierowcy w ramach umów zlecenia pobierali towar z wewnętrznego magazynu (...).S., który mieścił się przy ul.(...) potem przy ul.(...). Większa część magazynowa przy ul.(...) należała do odwołującego. Magazyn przy K.należał tylko do M. S.. Kierowcy pobierali towar z tych magazynów i zawozili do tych punktów a pracownik na wewnętrznym dokumencie kwitował odbiór towaru.

Firma odwołującego miała jeden samochód dostawczy marki K.. Firma (...).S. dysponowała samochodem osobowym marki S., który wykorzystywano w celach dostawczych i który wykorzystywany był także przez odwołującego.

(...) zatrudnionych u odwołującego obowiązywał nominalny czas pracy, bo byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu, ale w sytuacji gdy nie było dla nich tej pracy na 8 godzin to już po godzinie 12.00 kierowcy często wykonywali pracę na rzecz firmy (...).S..

dowód: umowy o pracę, umowy zlecenia k. 55-57 i k.58-61 , zeznania odwołującego i M. S. (1) - zapis AV k. 118,137, protokół zeznań B. L. (1) z akt sprawy VIU 416/19 i (...) 405/19 -k.217 i 218 /

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów złożonych do akt sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały, zeznań stron-odwołującego i M. S. (1), A. N. oraz wyjaśnień na piśmie złożonych przez M. B. (2).

Sąd dał wiarę zeznaniom w/w osób uznając, że w wiarygodny sposób i spontanicznie opowiedziały one o pracy zarówno sprzedawczyń i kierowców zatrudnionych u odwołującego jak i realizujących jednocześnie umowy zlecenia na rzecz M. S. (1). Sąd nie dał wiary A. N. jedynie w zakresie twierdzeń że wiązał go jedynie jeden stosunek prawny, bowiem A. N. podpisał zarówno umowę o pracę jak i umowę zlecenia i potwierdził w swoich zeznaniach fakt wykonywania obowiązków kierowcy dowożącego towar zarówno do sklepów należących do odwołującego jak i punktów należących do M. S. (1). Fakt, że A. N. traktował wynagrodzenie z umowy zlecenia jako wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach nie może przemawiać za uznaniem, że umowa zlecenia jaką zawarł A. N. z M. S. (1) nie była realizowana, bądź, że czynności dowozu towarów do sklepiku szkolnego i baru (...) należących bezspornie do M. S. (1) były czynnościami wykonywanymi na rzecz odwołującego. Fakt, że czynności kierowców zatrudnionych przez odwołującego, którzy niejednokrotnie, co potwierdził sam odwołujący, były wykonywane po godzinie 12-a więc w czasie pracy u odwołującego nie ma w sprawie znaczenia. Skoro oboje małżonkowie prowadzili własne działalności gospodarcze i udzielali sobie pomocy, udostępniając wzajemnie np. samochody, to mogli też akceptować fakt, że dostarczanie towarów do punktów należących do M. S. (1), w miarę sprzyjających okoliczności, mogło odbywać się w czasie pracy nominalnie obowiązującego danego kierowcę u odwołującego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie od decyzji dotyczącej podlegania ubezpieczeniom oraz podstawy wymiaru składek M. B. (1), A. N., D. S. i T. S. polegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 a ustawy z dnia 17 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W myśl art. 18 powyższej ustawy - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. W przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zgodnie natomiast z art. 20 ust. 1 tej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. Natomiast zgodnie z art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r. (sygn. II UZP 6/09) wskazał, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy, na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Teza ta jest aktualna również w stosunku pracowników wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia (zgodnie z wyrokiem SN z dnia 14 stycznia 2010r. sygn. I UK 252/09). W uzasadnieniu w/w uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego (w tym umowy zlecenia), przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie m.in. umowy zlecenia przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę zlecenia z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien

więc w opisanej wyżej sytuacji zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, w świetle zebranego w niej materiału dowodowego brak jest wystarczających, a w zasadzie jakichkolwiek konkretnych dowodów na potwierdzenie forsowanej przez pozwanego tezy jakoby M. B. (1), A. N., D. S. i T. S. (jako osoby, których praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) zawarli umowę zlecenie z M. S. (1) (prowadzącą firmę pod nazwą (...)) celem świadczenia w ramach tej umowy pracy na rzecz swojego pracodawcy – W. S.. Organ rentowy nie sprostał obowiązkowi wykazania faktów, z których wywodził określone skutki prawne, które znalazły odzwierciedlenie w zaskarżonej decyzji.

Odnosząc się kolejno do sytuacji każdej z osób posiadających status strony w niniejszym postępowaniu stwierdzić należy, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (wyjaśnień pisemnych samej zainteresowanej M. B. (1) oraz zeznań odwołujących) w najmniejszym stopniu nie da się wywnioskować, iż wykonywane przez nią w ramach umowy zlecenia łączącej ją z M. S. (1) prace przy inwentaryzacjach w barze (...) i sklepiku szkolnym lub kontrola przydatności artykułów spożywczych w tych placówkach należących do M. S., po godzinach pracy w sklepie (...) przy ul. (...) w Ś., były w istocie wykonywane na rzecz jej pracodawcy – W. S.. Tezie postawionej przez organ rentowy przeczy doświadczenie życiowe, które pozwala wnioskować, iż każda z odrębnie działających firm należących do małżonków (jedna specjalizująca się w prowadzeniu spożywczych, druga w prowadzeniu baru i sklepiku szkolnego) posiadała i prowadziła odrębną księgowość (w rozumieniu odrębnego rozliczania faktur, podatków, składek), zatrudniała własnych pracowników, posiadała odrębne lokale handlowe i wyodrębnione pomieszczenia magazynowe. Powyższe potwierdza przedłożona dokumentacja podatkowa oraz faktury dotyczące firmy (...) (k. 197-200 akt sprawy). I bez znaczenia pozostaje tutaj podnoszona przez organ rentowy okoliczność, iż w praktyce zarządzaniem obiema firmami zajmował się W. S., a także trudny do podważenia fakt, iż strony są małżeństwem. Brak jednocześnie dowodów na to, iż M. B. (1) wykonywała swoje czynności przy inwentaryzacjach i sprawdzaniu dat przydatności do spożycia towarów w punktach należących do W. S.. M. B. (1) złożyła w tym zakresie jasne i kategoryczne wyjaśnienia, których nie podważył organ rentowy. W tym miejscu trzeba podkreślić też jasne stanowisko W. S., który nie ukrywał, że A. D. i I. K. (2) w ramach umów zlecenia wykonywały czynności w innych sklepach należących do w/w. W. S. cofnął w toku postępowania odwołania w odniesieniu do decyzji, które dotyczyły A. D. i I. K. (2), podtrzymując swoje twierdzenie odnośnie pracy pozostałych osób występujących w połączonej sprawie. Wobec jednobrzmiących i zgodnych zeznań M. S. (1) i W. S. oraz pisemnych wyjaśnień M. B. (1) co do miejsca świadczenia pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej z M. S. (1) i czasu w którym te czynności były świadczone, brak podstaw do przyjęcia, jak to zrobił organ rentowy, że beneficjentem pracy M. B. (1) był W. S.. Tym samym art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej nie mógł mieć w sprawie zastosowania. W wyroku z dnia 6 lutego 2014 r. II UK 279/13 LEX Nr 1436176 Sąd Najwyższy wskazał, że dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 30 grudnia 1999 r. po to aby wyeliminować sytuacje gdy w ramach umowy cywilnoprawnej ubezpieczony wykonywał te same obowiązki, które świadczył w ramach umowy o pracę, wskutek czego pracodawca nie musiałby zatrudniać pracownika w większym wymiarze czasu pracy lub w godzinach nadliczbowych i odprowadzać składki na ubezpieczenia społeczne od wyższego wynagrodzenia (patrz uzasadnienie wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 6 czerwca 2013 r. III AUa 1924/12). Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodzi bowiem z materiału dowodowego zebranego przez sąd nie wynika, aby M. B. (1) realizując umowę zlecenia zawartą z M. S. (1), świadczyła w istocie – pośrednio lub wprost usługi na rzecz swojego pracodawcy, czyli należące do W. S. firmy (...). W zasadzie nie wiadomo (nie wyjaśniają tego ani uzasadnienie zaskarżonej decyzji ani odpowiedzi na odwołanie) na jakiej podstawie (w oparciu o jakie ustalenia faktyczne w odniesieniu do prac wykonywanych przez tą konkretną osobę) organ rentowy doszedł do wniosku, że istniejący stan faktyczny uzasadniał, w przypadku M. B. (1), zastosowanie art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oparł się wyłącznie na ustaleniach faktycznych dotyczących innych osób zatrudnianych na stanowiskach sprzedawców i kierowców). Pozwany nie poczynił natomiast żadnych ustaleń, czy w przypadku

M. B. (1), w ramach umowy zlecenia, świadczyła ona pracę na rzecz swojego pracodawcy. A w tym przypadku był zobligowany to uczynić. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 kodeksu cywilnego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Art. 232 k.p.c. stanowi, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. W świetle treści powyższych przepisów to zatem pozwany organ rentowy wydając decyzje dotyczące konkretnych osób w każdym przypadku (bez wyjątku) był zobligowany wykazać, iż dany zleceniobiorca M. S. (1) w ramach umowy zlecenia zawartej z tym podmiotem w rzeczywistości świadczył pracę na rzecz swojego pracodawcy – W. S. . Absolutnie nie sprostął natomiast zadaniu wykazania tego samego w przypadku M. B. (1). Na marginesie należy jedynie zauważyć, iż zajmując całkowicie pasywną postawę w procesie, , wcześniej w toku postępowania administracyjnego (kontrolnego) organ rentowy przyjął nieakceptowalną w ocenie sądu praktykę polegającą na gromadzeniu wycinkowego materiału dowodowego - przesłuchaniu przykładowo kilku pracowników firmy zatrudniającej ich wielokrotnie więcej , a następnie w oparciu o zeznania zaledwie paru osób wydawaniu decyzji dotyczących (obok osób przesłuchanych) również pozostałych pracowników , których organ rentowy nie raczył przesłuchać (nawet tego nie próbował).

Także w odniesieniu do kierowców A. N., D. S. i T. S. decyzje organu rentowego nie opierały się na konkretnych ustaleniach dotyczących pracy w/w osób. A. N. przesłuchany przed Sądem Okręgowym potwierdził w sposób nie budzący wątpliwości, że dowodził towar do sklepów należących zarówno do W. S. jak i punktów -sklepiku szkolnego i baru (...) należących do M. S. (1), realizując w ten rzeczywisty sposób umowę zlecenia łączącą go z M. S. (1). Fakt, że towar do wszystkich punktów znajdował się często, po załadunku na jednym samochodzie należącym do W. S. (ale też często do M. S. (1)) nie oznacza, że beneficjentem pracy kierowców N., S. i S. był W. S.. Podobnie fakt, że czynności kierowców zatrudnionych przez odwołującego, którzy niejednokrotnie, co potwierdził sam odwołujący, były wykonywane po godzinie 12, a więc jeszcze w czasie pracy u odwołującego, nie ma w sprawie znaczenia. Skoro oboje małżonkowie prowadzili własne działalności gospodarcze i udzielali sobie wzajemnie pomocy, udostępniając samochody, to mogli też akceptować fakt, że dostarczanie towarów do punktów należących do M. S. (1), w miarę sprzyjających okoliczności, mogło odbywać się w czasie pracy nominalnie obowiązującego danego kierowcę u odwołującego. W niniejszym postępowaniu Sąd nie zajmował się bowiem oceną prawidłowego wykorzystania czasu pracy ani wypłacanego kierowcom wynagrodzenia za pracę ale kontrolował jedynie czy umowy zlecenia, które zakwestionował organ rentowy były faktycznie realizowane i na czyją rzecz. Zeznania podatkowe małżonków S. wskazują bezspornie na to, że prowadzili oni odrębne działalności gospodarcze i rozliczali się oddzielnie ze swojej działalności, co potwierdzają osobne rozliczenia podatkowe. Z księzek rozchodu i przychodu M. S. (1) wynika ponadto, że M. S. (1) nabywała towary od różnych odbiorców (w tym od męża) i te towary rozwożone były przez kierowców na podstawie umów zlecenia zawartych przez kierowców z M. S. (1). Zwrócić też trzeba uwagę na to, że zeznania strony - A. N. zgodne są z zeznaniami kierowcy B. L. (1), który zatrudniony był u W. S. i który pracował z A. N. i który zeznał w sprawie VIU 416/19 toczącej się z odwołania W. S. od analogicznej, jak w niniejszej sprawie, decyzji ZUS. B. L. (1), podobnie jak A. N., potwierdził dostawy towarów do punktów M. S. (1), w tym sklepiku szkolnego i Baru (...). B. L. (2) wyjaśnił, że dostawy do sklepiku szkolnego odbywały się codziennie około 7 rano a dostawy np.piwa do Baru (...) lub do innych punktów M. S. (1) odbywały się 2-3 razy w tygodniu. Z zeznań B. L. (1) wynika także wyodrębnienie magazynowe firmy (...) ora to, że wszystkich kierowców obowiązywał 8 godzinny dzień pracy u W. S. a w firmie (...) pracowali oni średnio godzinę dziennie.

Sąd pominął dowód z przesłuchania T. S. i D. S. z uwagi na ich niestawiennictwo na rozprawie oraz fakt, że ich sytuacja jako kierowców była analogiczna do sytuacji A. N. i B. L. (1), którzy zostali przesłuchani w toku postępowania sądowych.

Sąd Okręgowy podkreśla też to, że kontrola prawidłowości opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przeprowadzona przez organ rentowy w 2017 r. w firmie (...) za okres 2014- 2016 nie wykazała żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy także w odniesieniu do T. S., A. N. oraz D. S. uznał, że decyzje organu rentowego dotyczące w/w kierowców były wadliwe, bowiem kierowcy w ramach umów zlecenia zawartych z M. S. (1) nie pracowali na rzecz swojego pracodawcy, co wykazało postępowanie sądowe w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W związku z cofnięciem odwołania w odniesieniu do decyzji dotyczącej A. D. i I. K. (2), Sąd Okręgowy, uznając cofnięcie odwołania za dopuszczalne i skuteczne w świetle treści art. 203 § 1, 3 i 4 k.p.c. oraz art. 469 k.p.c., na podstawie art. 355 k.p.c. postanowił jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach orzeczono w myśl art. 98 k.p.c. Strona powodowa wygrała proces w odniesieniu do decyzji dotyczącej M. B. (1), A. N., T. S. i D. S., przegrała natomiast w przypadku decyzji dotyczącej A. D. i I. K. (2), co skutkowało zasądzeniem na rzecz odwołującego od organu rentowego kwoty 720 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Milezarek